

environmental
defence
INSPIRING CHANGE

„Guide to Writing like an Environmental Journalist“

„Vodič kako pisati kao Eko-reporter“

Mladi eko-reporteri,

Ukoliko čitate ovaj vodič to je zato što brinete o životnoj sredini. Razumijete da je pisanje moćna alatka za saopštavanje ljudima o tome šta se događa u svijetu i želite da ljudi budu svjesni o tome šta se događa u njihovom susjedstvu.

Možda, takođe, znate da predajom članka kao Mladi eko-reporter imate šansu da se vaš rad objavi u međunarodnoj publikaciji "Young reporters for the environment", da dobijete kul nagrade i iskoristite svoj članak kako bi skrenuli pažnju na važan problem.

U ovom vodiču ćete otkriti sve što treba da znate da bi postali uspješni **Mladi eko-reporteri**.

Zahvaljujući kanadskoj novinarki Vanesi Farkjuharson (*Vanessa Farquharson*), ovaj vodič je pun savjeta kako u 6 koraka napraviti sjajne članke, koje će obrazovati ljude o važnom ekološkom problemu u zajednici.

Korak 1: Odabir teme

Program Mladih eko-reportera predlaže da odaberete neku od ovih tema: **klimate promjene, poljoprivreda, obale, gradovi, energija, otpad, voda i biodiverzitet ...** mada su one ipak prilično široke.

Evo nekoliko savjeta za odabir zanimljive i uzbudljive priče.

- **Budite upućeni.** Čitanje priča drugih ljudi će pomoći da saznate o čemu se govori i koji bi se drugi aspekti priče mogli obraditi.
- **Otkrijte svoju strast.** Važno je da pišete o nečemu za šta osjećate strast. Ako ste zainteresovani za temu, to će se vidjeti u vašem pisanju.

Korak 2: Neka bude lokalno

Jedan od najlakših i najboljih načina da se dopadnete svojim čitaocima je da povežete jedan veliki problem sa onim što se dešava u vašoj zajednici. Izazov za Mlade eko-reportere je da upoznaju svijet sa ekološkim problemima koji se dešavaju u njihovom gradu ili susjedstvu. Za interstantan članak je bitno da pronađete lokalnu privlačnost.

Evo nekoliko savjeta:

- **Podsjetite svoje čitaoce.** Prvu pomisao koju imamo kada pročitamo članak je obično "Pa šta?". Zato razmislite šta je to što bi bilo važno za čitaoce kada bi pisali za lokalne novine.
- **Nametnite lokalno.** Svi smo skloni da budemo najzainteresovaniji za stvari koje se događaju blizu nas, stoga se ponašajte kao da pišete za svoje lokalne novine i pričajte o tome kako vaša tema utiče na lokalnu zajednicu.

Korak 3: Malo istražujte

Da bi bili uspješan reporter moraćete da "nabavljate" činjenice. Često će biti mnogo ljudi i izvora iz kojih ćete moći da birate, a pravljenje pažljivog odabira izvora će pomoći da napišete činjeničan i zanimljiv članak. Pravljenje intervjua je idealno, ali bi takođe trebalo i da istražujete – za dodatne savjete pogledajte poglavlje o izvorima na internet stranici www.youngreporters.org.

Korak 4: Pisanje

Do sada bi trebalo da vam je glava puna informacija i da imate prazan papir ispred sebe – ne brinite! Sada je trenutak kada ćete svo svoje istraživanje pretvoriti u novinski članak.

U nastavku ćete naći top savjete kako da napišete efektan članak.

- **"Upecajte" ih.** Počnite sa najinteresantnijim dijelom članka prije nego što započnete sa činjenicama. Tako ćete zainteresovati ljude da nastave da čitaju!
- **Ostavite svoje mišljenje kod kuće.** Posao reportera je da predstavi sve argumente i činjenice u članku kako bi čitaoci mogli da donesu sopstvene zaključke.
- **Budite kratki.** Pisanje pasusa sa po nekoliko rečenica može pomoći da čitanje bude praktično i osigura da ljudi nastave da čitaju do kraja!
- **Zlatno pravilo plagijata.** Ne činite to. Sve ideje koje dobijete treba pripisati originalnom izvoru. Ako niste sigurni, provjerite sa nekim.

Korak 5: Korigovanje

Ovo je trenutak kada ćete svoje skromno pisanje pretvoriti u nevjerovatan komad eko novinarstva! Možete da korigujete svoju priču dok je pišete, a možda je lakše sve napisati pa onda sve od početka fino "pročešljati".

Evo top savjeta za korigovanje:

- **Provjerite činjenice.** Da li ste obradili sva osnovna pitanja u svom članku?
- **Čitajte naglas.** Ima li smisla vaš članak? Čitanje članka naglas sebi ili drugome je dobro kako bi provjerili da li je članak gramatički ispravan.
- **Pronalaženje ravnoteže.** Da li ste napravili pravu ravnotežu između svih mišljenja i izvora po ovom pitanju?

Korak 6: Finalna dotjerivanja i predaja rada

Skoro ste završili svoj rad – Čestitamo! Sada postoji još samo nekoliko stvari koje će pomoći da vaši radovi budu posebno interesantni.

Odabir naslova. Iz naslova treba da bude jasno o čemu je priča, iako ne želite da bude dug koliko jedan cijeli pasus! Pogledajte neke naslove iz lokalnih novina kako bi dobili ideje.

Fotografija vrijedi..., znate već. Koliko god da vaš članak bude divan i deskriptivan, prava fotografija može da ode toliko daleko da ga oživi. Uradite svoju fotografiju ili pronadjite adekvatnu uz navodjenje izvora, odnosno autora!

(više na linku: <http://environmentaldefence.ca/campaigns/canadas-next-green-journalist/resources>)